

ARTS

El grup Zero Quadrat i la seva última exposició

Rossend Lozano

FRAGMENTS DE LA DIVERSITAT, VESTIGIS

El grup Zero Quadrat és un grup format a l'actualitat per tres artistes, Càndida Bracons, Joaquim Montserrat, Antonio Bolívar i la meua col·laboració com a historiador de l'art.

Es tracta d'un col·lectiu de gent avinguda per tal de compartir discussions, plantejar visions variades d'un mateix tema i organitzar finalment una exposició que recollís de manera conjunta les diferents reflexions de cada pintor. El grup ha estat i és molt heterogeni en formació, trajectòries, interessos, però aquesta distància coneguda era un al·licient per tal d'esbrinar la resposta que cadascun donarà a un tema de fons que es va discutint cada vegada. Es tracta d'un grup sense un discurs únic ni una declaració d'intencions i objectius comuna, però amb ganes de reflexionar, d'elaborar propostes, d'indagar... Aquesta és la tercera exposició que organitzen, la primera va ser el 2003, on també hi van participar Jordi Calvis, Rafael Barco i Regina Palomar.

Crec que la qualitat de l'exposició, des del punt de vista formal i tècnic, compta amb una gran experiència per part dels tres artistes. És evident l'ofici de molts anys d'en Joaquim Montserrat, el treball sempre acurat, minucios, càlid i de detall de Càndida Bracons, i la laboriositat i diversitat de tècniques que utilitza Antonio Bolívar. Per tant, si bé es tracta d'una exposició que no està centrada en aspectes tècnics, cal veure que no és gens menyspreable la demostració que en fan. No obstant, el tema central no és aquest.

Val a dir que el propi nom del grup és un joc entre oposició i complementarietat. La multiplicitat de jocs de paraules i de conceptes que suggereix Zero Quadrat és gran i indica lleugerament la inquietud dels components per temes en conflicte, en aparent contradicció com universal local, individual col·lectiu, identitat mestissatge, global parcial, constant canviant, temps, cultura, etc. En definitiva, d'una banda es tracta d'alguns temes sempre presents d'una manera o altra en el context teòric de l'art, i per altra banda temes d'última hora i reflexions personals al voltant dels mateixos. L'última exposició *FRAGMENTS DE LA DIVERSITAT, VESTIGIS* representa una nova reflexió sobre l'existència, la percepció que tenim del que ens envolta, del temps. Com es diu al breu text del catàleg de l'exposició "La fragmentació de la percepció del món que ens envolta, de la nostra pròpia consciència sembla que és inqüestionable. El problema afegit és que el conflicte augmenta. El món que ens envolta ja no és un sol món. El món que ens envolta és divers, cada vegada més divers, cada vegada més mestís. Un mestissatge que també capgira la visió del passat, tant l'immediat com el més llunyà. La diversitat cultural, la diversitat ètnica, la diversitat individual, la diversitat històrica,..."

Una de les idees principals que guien l'exposició és la de la fragmentació/diversitat en el món artístic "Una fragmentació de la percepció artística, del temps, de l'espai i dels fenòmens socials i culturals en general, que acabaran amb les visions totalitàries i universals de l'art. Més que la mort de l'art, més que la mort de la història de l'art, el que es produeix és una gran explosió, una

divisió / fragmentació del món de l'art, sigui en el seu moment creatiu, interpretatiu o comercial, de la qual encara patim, o percebem, la seva expansió inacabable".

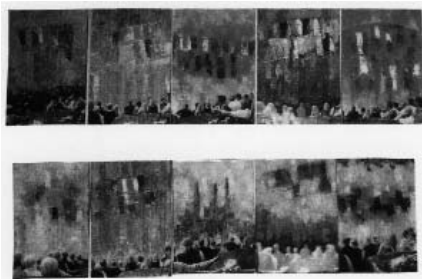
Actualment, qualsevol mirada que fem al context històric de l'art ens projecta inevitablement cap als dominis de la modernitat i de la postmodernitat. Potser no cal anar-se'n fins a Nietzsche o Marx per trobar els inicis de la nova era, però sí cal la reflexió perquè ja al segle XIX s'inicia una revisió, i alhora una crítica, de la idea de la modernitat. Ja eren conscients que s'obria un nou món que capgirava models i teories, maneres d'entendre i d'interpretar el món. L'impuls de la modernitat, en el camp de les arts plàstiques, obre la porta als ismes del segle XX. S'inicia la demolició dels principis universals vàlids durant segles i es justifica la investigació, la visió parcial, el valor de la innovació... La voluntat d'una visió total, universal, ja és inabastable, imprecedented...

Els teòrics de la modernitat com Simmel, Kracauer o Benjamin, van obrir una sèrie de portes que potser ja no es tancaran. Després de la modernitat la postmodernitat, però la fragmentació augmenta. Al moment actual les perspectives són immenses. La mort de l'art només era un miratge passatger, l'augment de les possibilitats i la diversitat no tenen fi, la multiplicitat de problemes és immensa. Cal molt de rigor i sinceritat, cal molta ambició, i sens dubte cal molta modèstia per afrontar tants reptes.

No es tracta de por ni de desconfiança, però és una visió que inevitablement genera una determinada incertesa en la vista posada en el futur, "Serà aquesta fragmentació infinita l'estat natural de l'art a partir d'ara?"... En realitat els tres discursos plàstics fa alguns anys que s'estan treballant a la "cuina" dels artistes. Els ingredients com la diversitat cultural del món actual, el mestissatge, la consciència que s'han acabat les interpretacions filosòfiques universals i generals, la vitalitat creixent del coneixement parcial, el pes de la història i el temps en les societats i en les

cultures, la utilització lliure de qualsevol tècnica al servei d'un projecte... tots aquests ingredients ja fa temps que existeixen i que els artistes del Zero Quadrat els manipulen als seus tallers. D'altra banda al món de l'art la discussió ja no és figuració-abstracció, avantguarda-academicisme, paisatge o art de vídeo, la discussió eterna del què és i no és art, la qüestió se centra en trobar una manera d'arribar a un plantejament rellevant, significatiu en la cultura artística. No es tracta de ser modest o no modest, no es tracta de bellesa o dificultat, es tracta de plantejar encertadament un problema, analitzar-lo, aprofundir-hi i fer una proposta, una aportació. Millor quant més sincer i honest sigui el treball.

Tant la Càndida, el Montserrat com el Bolívar toquen el fons d'aquesta idea de fragmentació de la percepció del nostre entorn. Es tracta d'un treball seriós i en la línia de l'evolució que ells mateixos fan en la seva creació. Un treball tan actual com vinculat a la tradició d'avantguarda pel que fa a la investigació.

Joaquim Montserrat

JOAQUIM MONTSERRAT

L'obra que presenta Joaquim Montserrat és un vestigi immediat del present: una obra fragmentada o, observat des d'un altre punt de vista, la fragmentació de la pròpia mirada. La realitat existeix per a cada personatge que accidentalment mira en i des de l'interior de les obres, amb unes perspectives indefinides dels seus objectes observats. També són fragmentaris els edificis que volen aparèixer o les estructures de color de les composicions que completen l'obra presentada

LLETRES

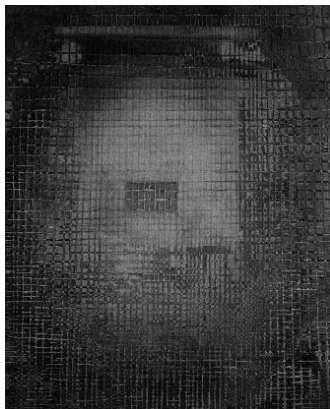
per l'artista. Es tracta d'una mirada que no es pot repetir, és personal, emotiva, independent... tant dels possibles personatges que guaiten dins l'obra com del públic que contempla aquestes pintures. La fragmentació de l'obra representada és una reflexió sobre el nostre entorn, sobre la nostra mirada i sobre les nostres emocions. Aquesta fragmentació es converteix en un efecte mirall de la realitat que ens envolta. Tot el que les persones arribem a veure i comprendre, fins i tot al llarg de tota una vida, sempre seran fragments d'una realitat inabastable, inacabable. Ja no existeix l'absolut. Mai ha existit. Però ara, en l'obra de Montserrat, cal prendre consciència, plàsticament d'aquesta sensació.

Càndida Bracons

CÀNDIDA BRACONS

Càndida Bracons ens presenta una obra carregada de missatges, inacabats... vestigis del present i del passat. La visió dels seus suggeriments és una fragmentació de la mirada en el temps, es convoquen una gran diversitat de cultures, d'èpoques, de moments, de persones i d'objectes, restes de mons llunyans y miratges que recorden el present. És alhora fragment i mestissatge. A vegades una juxtaposició d'imatges no ens dóna una percepció global, se succeeixen percepcions que viuen per separat al nostre voltant i fins i tot en els nostres pensaments. No es tracta d'això en aquest cas. Càndida presenta uns fragments que per separat recorden visions, passions, històries diverses..., però que en conjunt són com els fragments d'un mirall, visions que reflecteixen realitats diferents i un món mestís i carregat de missatges. No es tracta de juxtaposició, es tracta de la diversitat cultural fragmentada per la història, una visió global del nostre entorn. En definitiva és una unitat, una unitat mestissa del nostre món... Nosaltres som alhora vestigis per a altres mirades i observadors de les restes que han fet la nostra visió actual.

Antonio Bolívar

ANTONIO BOLÍVAR

En l'obra que Antonio Bolívar ens presenta, vestigi, fragment, diversitat, present i passat queden resumits de manera unitària en la mirada. Es tracta d'una mirada global. L'empremta del vestigi queda marcada com a tema de fons i, d'una forma gairebé arqueològica, les diferents parts de l'obra ens fan conscients de la fragmentació i la diversitat que es genera en la nostra percepció. Per a Bolívar aquests vestigis són tant del present com del passat, com si l'arqueologia hagués abandonat la recerca dels objectes pretèrits i s'enfrontés a una exploració de la pròpia mirada en el temps: una "arqueologia de la mirada". Es tracta d'una proposta suggerent, on la diversitat es genera a partir de la recerca i la troballa dels objectes que l'artista ens proposa. ●